

bivanje (*das Werden*) zemlje prikazuje kao proces, kao samotvorenje [ili: samorađanje, *Selbsterzeugung*, s korjenom *ziuc* (*h*) u smislu: tvari, tvorenja i, novije: rađanja (pravljjenja) djece, V. S.]. *Generatio aequivoca* [samorađanje] je jedino praktičko opovrgavanje teorije stvaranja. Lako je, doduše, sad reći pojedinačnom individuumu što već Aristotel kaže: tebe su rodili tvoj otac i tvoja majka, dakle, u tebi je parenje [združivanje (*puteno*) „obrođavanje“: *Begattung*, V. S.] dvoje ljudi, dakle rodni akt [akt roda: *Gattungsakt*, V. S.] ljudi proizveo čovjeka. Vidiš, dakle, da čovjek i fizički svoj tubitak zahvaljuje čovjeku. Ne moraš, dakle, zadržati u oku samo jednu, stranu, beskonačni progres, po čemu dalje pitaš: tko je rodio mog oca, tko njegovog djeda i tako dalje? Moraš čvrsto držati i kružno kretanje, koje je u onom progresu osjetilno zamjetljivo, po čemu čovjek u rađanju [ili: tvorenju: *Zeugung*, V. S.] optuje sam sebe, dakle čovjek uvijek ostaje subjekt. No, odgovorit ćeš: dopuštam ti to kružno kretanje, pa dopusti ti meni progres koji me uvijek dalje goni dok ne zapitam tko je uopće stvorio prvog čovjeka i prirodu? Mogu ti samo odgovoriti: tvoje pitanje samo proizvod je apstrakcije. Pitaj se kako dolaziš do tog pitanja, pitaj se ne ishodi li tvoje pitanje s gledišta (*Gesichtspunkt*) na koje ne mogu odgovoriti jer je krivo? Pitaj se egzistira li za unno mišljenje (*vernünftiges Denken*) onaj progres kao takav? Kad pitaš za stvaranje prirode i čovjeka, to apstrahiraš, dakle, od čovjeka i prirode. Ti ih postavljáš tako kao da nisu (*als nicht seiend*), a ipak hoćeš da ti ih dokažem kao one koji jesu (*als sei-*

---

tanka” ili čak: „stvaranja”, jer ona dobro obujmljuje misao koja se u njoj odjelovljuje: obraz, slika (*vid=ideja=uzor*) formalizirano: escencija prelazi u egzistenciju, ozbiljuje se, aktualizira: baš to je, ontologijski gledano, proces, samostvaranje, naravno: samo u metafizičkom imanentizmu (radi-
karno: u *Hegela*).